

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tas-26 ta' Jannar, 2012

Citazzjoni Numru. 368/2005

Kawza fil-lista: 35

**A B
vs
C B**

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici ppremettiet u talbet hekk: li l-partijiet izzewgu fit-28 ta' Lulju 1989, u minn dan iz-zwieg ghandhom tlett itfal, D, E F u G, li twieldu rispettivament fit-12 ta' Awwissu 1990, fit-3 ta' Lulju 1992 u fl-24 ta' Settembru 1996; li l-hajja konjugali bejn il-partijiet tkissret irrimedjabbilment u m'ghadhiex aktar possibbli minhabba li l-konvenut irrenda ruhu hati ta' adulterju, eccessi, sevizzi, theddid u ngurji gravi u vjolenza psikologika fil-konfront ta' martu l-attrici, kif ukoll minhabba nkompatibilita' ta' karattru; li l-attrici

Kopja Informali ta' Sentenza

ottjeniet id-debita awtorizzazzjoni sabiex tipprezenta l-istanza odjerna; ghalhekk il-konvenut ghandu jghid, in vista tal-premess, ghaliex din il-Qorti m' ghandhiex:

1. Tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet bi htija tal-konvenut;
2. Takkorda lill-attrici l-kura u kustodja tat-tfal minuri, b' access regolat favur il-missier;
3. Tordna li l-attrici tkompli tghix u tabita fid-dar matrimonjali li hija proprjeta' parafernali ta' l-attrici u cioe' numru 4, Sqaq Francesco Buhagiar, Qrendi flimkien ma' wliedha minuri, ad eskluzzjoni ta' zewgha l-konvenut;
4. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici martu ghaliha u ghall-ulied minuri, retta alimentari xierqa u adegwata li tigi ffissata minn din l-Onorabbli Qorti skont il-mezzi tal-konvenut u l-bzonnijiet ta' l-attrici u ta' wliedha minuri, pagabbli mill-konvenut lill-istess attrici fil-gimgha jew fix-xahar kif ordnat minn din l-Onorabbli Qorti jew jekk hekk xieraq lill-istess Qorti, tordna lill-konvenut sabiex ihallas, minflok dak il-manteniment kollu jew parti minnu, somma globali li fil-fehma tal-Qorti tkun adegwata u dan skont dawk il-modalitajiet li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa;
5. Tordna lill-konvenut jikkonsenja lill-attrici, l-beni kollha dotali u/jew parafernali taghha;
6. Tiddikjara xolta l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti;
7. Tillikwida, tiddividi u tassenja l-assi ta' l-istess komunjoni ta' l-akkwisti lill-kontendenti f' dak il-proporzjon u b' dawk il-modalitajiet li jigu stabbiliti minn din l-Onorabbli Qorti, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi;
8. Tiddikjara li l-konvenut iddekada mid-drittijiet tieghu a tenur ta' l-Artikoli 48 u 51 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, kif jigi stabbilit minn din l-Onorabbli Qorti skont ir-rizultanzi.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk inkorsi quddiem il-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja), kontra l-konvenut li jibqa' ngunt minn issa stess in subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet li biha l-konvenut eccepixxa: li, filwaqt li hu jaqbel li ghandha tigi pronunzjata s-separazzjoni personali, it-tort ghal dan jirrisjedi fuq l-attrici fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16; li l-kura u kustodja tal-minuri ghandha tibqa' kongunta bid-dritt ta' access liberu favur tieghu; li ma jezistux ir-rekwiziti sabiex hu jigi ordnat jallontana ruhu mid-dar konjugali; illi l-esponent jopponi ghar-raba' talba limitament ghal dak li jirrigwarda t-talba ta' l-attrici li jigi akkordat manteniment ghaliha personalment u dan peress li l-attrici ghandha kapital sostanzjali li huwa taghha parafernali u li tamministrat hi personalment, hija kapaci tahdem u l-esponenti jikkontendi li hi hekk qed taghmel fil-prezent kif ukoll peress illi z-zwieg tal-kontendenti tkisser esklussivament minhabba tortijiet imputabbli lill-attrici. Illi f' dak li jirrigwarda l-manteniment ghal minuri l-esponent qatt ma naqas illi joffri u jhallas manteniment ghall-minuri skont ftehim milhuq bejn il-partijiet fl-atti tal-medjazzjoni; li l-konvenut m' ghandu ebda beni dotali jew parafernali ta' l-attrici fil-pussess tieghu; li jaqbel mas-sitt u mas-seba' talba, filwaqt li t-tmien talba ghandha tigi michuda;

Rat il-kontro-talba maghmula mill-konvenut rikonvenzjonant, u li tinsab inserita a fols.22 sa 24, li kopja taghhom qed tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tiffirma parti ntegrali mill-istess [Appendici A];

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet prezentata mill-attrici rikonvenzjonata, li tinsab inserita a fols. 56 sa 59, li kopja taghhom qed tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tiffirma parti ntegrali mill-istess [Appendici B];

Rat r-rapport tal-perit legali l-Avukat Dottor Anna Mallia minnha debitament mahluf;¹

¹ Vol.3 – Fols.920 *et seq.*

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha tal-kawza, inkluzi l-affidavits prezentati u n-noti sottomissjonijiet tal-partijiet;

Semghet il-provi bil-gurament;

Semghet lit-tfal [allura minuri] kameralment;

Ikkunsidrat;

Azzjoni u Kontro-talba

Illi permezz tal-proceduri odjerni l-partijiet qed jitolbu li din il-Qorti tippronunzja s-separazzjoni personali bejniethom, stante li l-hajja konjugali m' ghadhiex aktar possibbli, u li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment.

Kull parti tattribwixxi t-tort lill-parti l-ohra: l-attrici timputa lill-konvenut ir-ragunijiet kontemplati fl-artikoli 38 u 40 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, filwaqt li l-konvenut jimputa lill-attrici r-ragunijiet kontemplati fl-artikolu 40. Huma cahdu dak imputat lilhom.

Separazzjoni personali

Illi l-partijiet izzewgu fit-28 ta' Lulju 1989, u minn dan iz-zwieg ghandhom tlett itfal li llum huma maggjorenni, hlief ghat-tifla G li twieldet fl-24 ta' Settembru 1996 u li ghalhekk ghadha minorenni.

Illi wara hajja matrimonjali turbulenti, fejn spikka l-glied kontinwu bejn il-partijiet, il-konvenut telaq mid-dar konjugali fil-bidu ta' Novembru 2004, u fil-waqt li hu mar joqghod ghand hutu, l-attrici baqghet tghix fid-dar konjugali mat-tlett ulied tal-partijiet.

Verzjoni Attrici

Illi l-attrici tghid li l-egojzmu u l-inkejja ta' zewgha, u n-uqqas tar-responsabbilita' tieghu kienu fonti ta' hafna glied bejn il-partijiet, sa minn zmien l-gherusija.

Hija tghid li *"konna niggieldu hafna, anke fl-gherusija..... jien u Vince ma konnhix naqblu fuq hafna affarijiet.*

*Dejjem niggieldu qisna kelb u qattus*² Tilmenta li l-konvenut *“baqa’ bil-mentalita’ ta’ guvni”*. Filwaqt li hu kien johrog u jmur fejn irid, hi kienet toqghod id-dar tiehu hsieb il-familja u anke tghin lill-familjari taghha. Tghid ukoll li l-konvenut gieghli refa’ idejh fuqha. *“Darba minnhom tant ma flahtux aktar il-glied li konna niggieldu, li tlaqt mid-dar ghal tlett ijiem.”* Wkoll *“il-glied u l-ghajjat fid-dar qatt ma’ waqaf Vince kellu habta jidghi u joffendini..... Kien hemm qisu hajt bejnieta.”*

L-attrici tghid li meta l-konvenut telaq mid-dar konjugali fil-bidu ta’ Novembru 2004 *“waqghet il-pace. Il-glied u l-ghajjat u t-fal imwerwrin spicca.”*

Fin-nota ta’ sottomissjonijiet taghha l-attrici tistqarr li *“sa mill-bidu nett taz-zwieg, il-partijiet kien jiffaccjaw bosta divergenzi, u dan sforz inkompatibilita’ assoluta ta’ karattru, u kif ukoll sforz l-irresponsabbilita’ li l-konvenut wera tul il-hajja mizzewga.”*³ Hija takkuza wkoll lill-konvenut b’ *“adulterju flagranti”*.

Verzjoni konvenut

Il-konvenut jattribwixxi t-tkisser taz-zwieg ghall-karattur dominanti u litigjuz ta’ l-attrici. Jghid *“Fl-gherusija konna niggieldu hafna imma wara, qisu ma gara xejn..... Kien ikollna hafna glied, u dejjem titlobni mahfra u jien dejjem kont nahfrilha”*⁴ Anke fit-tieg inqala’ l-inkwiet tort ta’ l-attrici.

Jghid li, wara z-zwieg, il-glied kompli, u l-attrici kienet tibqa’ *“zzomm il-punt”* go qalba, u ma tahfer lil hadd. Jispjega li *“minni ma tismax, tistmani ta’ tifel u mhux ta’ ragel taghha, u biex ma’ naqlax inkwiet kont noqghod kwiet.”* Jghid li l-aktar glied kien ikun biex nohrogu flimkien, peress li hi dejjem kienet issib skuza, u ghalhekk ma kienux johorgu fl-ahhar tal-gimgha. Kienet egojista, anke fir-relazzjonijiet intimi. Kienet tkun riluttanti, ghax tghid li ma kienx ikollha aptit *“u meta kienet thallini, biex tehles minni.”* Maz-zmien *“ir-relazzjoni ta’ bejnieta*

² Aff. Vol.1 – fols. 64 et seq.

³ Vol.2 – fol.416

⁴ Aff. Vol.1 – fols.95 et seq.

marret għall-agħar hafna, u spiss konna niggieldu; povri tfal konna mwerwruhom u hi kienet toffendini b' ommi u kien jiddispjacini hafna ghax bi hdura kienet toffendini bi kliem oxxen..” Jispjega li konna “Gejna f' sitwazzjoni li fejn immur jien, ma tigix hi. Din kienet iddejjaqni hafna..... u meta kont nghidilha biex nohorgu flimkien, kienet tiggieled mieghi.”

Rigward l-allegazzjoni ta' swat, il-konvenut jghid li “Meta gieli kien ikollna xi nghidu, kienet thebb għaliha, u jien nipprova niddefendi ruhi, qatt ma sawwattha, imma hi kienet tattakkani u gieli ppruvat tagħtini bis-sieq fuq is-sigrieti tieghi.”

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi f' dan ir-rigward il-Qorti taqbel mal-konsiderazzjonijiet u konkluzjonijiet raggjunti mill-perit legali.

F' dan il-kaz ma hemmx dubju li l-partijiet ma setghux jibqghu jghixu flimkien, u li z-zwieg tagħhom tkisser irrimedjabbilment; u dan tort taz-zewg partijiet li, minhabba nkompatibilita' kbira ta karattru, huma ma setghux jissettiljaw pacifikament għall-hajja matrimonjali.

Irrizulta pacifiku li, kemm qabel l-għerusija, kif ukoll matul il-konvivenza matrimonjali, il-partijiet kienu jillitigaw kontinwament, u l-għied bejniethom kien kontinwu; u dan ma kienx tort biss ta' parti jew ohra, izda ta' tnejn, stante li ma għarfux jilhqu t-triq tal-kompromess fiz-zwieg bil-ghan li jghixu il-hajja konjugali minghajr għied. Ir-rizultat kien, komportament abbusiv fil-konfront ta' xulxin, li jkkostitwixxi 'sevizzi' fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16

Illi rigward l-allegazzjoni ta' adulterju, il-Qorti tosserva li din ma tirrizultax provata, għalkemm l-attrici tiddekrivih bhala “*adulterju flagranti*” ! Jirrizulta li wara s-separazzjoni *de facto*, u fil-mori tal-proceduri, il-konvenut iltaqa' ma' mara, ukoll separata, u għal xi zmien kienu jiffrekwentaw lil xulxin, sakemm il-konvenut qata'din ir-relazzjoni. L-adulterju ma rrizultax, irrizulta biss li dan kellu hbiberija ma' mara ohra, wara li z-zwieg tieghu tkisser irrimedjabbilment.

Il-Qorti tenut kont tac-cirkostanzi ta' dan il-kaz, u li wasslu lill-partijiet ghas-separazzjoni, hi tal-fehema li din il-hbiberija temporaneja li l-konvenut kellu ma' din il-mara, la kienet il-kawza tas-separazzjoni u lanqas ikkontribwit b' xi mod ghat-tkissir ta' dan iz-zwieg. Din il-hbiberija tal-konvenut ftit li xejn ghandha rilevanza fil-kaz odjern.

Dan premess u kkunsidrat il-Qorti hija tal-fehema li t-talba ghas-separazzjoni personali hija gustifikata fil-fatt u fid-dritt fit-termini ta' l-artikolu 40, u hija mputabbli liz-zewg partijiet b' mod ugwali. L-agir taz-zewg partijiet ghandu jattira fil-konfront taghhom l-applikazzjoni fl-intier tieghu ta' l-artikolu 48 tal-Kap.16

Kura u Kustodja

Illi l-interessi tal-minuri G jiddettaw li din tibqa' tghix ma' ommha l-attrici, izda tenut kont ta' l-interess li l-konvenut wera f' uliedu, inkluza l-minuri G, il-kura u kustodja taghha tibqa' kongunta.

Ghalhekk tordna li l-kura u kustodja tat-tifla G tibqa' kongunta, b' mod li decizjonijiet importanti relatati mas-sahha u l-edukazzjoni tal-minuri jittiehdu konguntivament bejn il-partijiet. Il-minuri pero' tibqa' tghix ma' l-omm.

Illi l-missier ikollu access ghat-tifla kull nhar ta' Tnejn u nhar ta' Erbgħa mill-5.30pm sas-7.30pm, u kull nhar ta' Sibt mill-5.00 pm sad-9.30pm

Il-Qorti tikkunsidra li, fil-kaz li l-access ma jsirx ghal ragunijiet estranei għall-konvenut, tigi nominata social worker jew psikologa, a spejjez ta' l-attrici, sabiex tghin lill-minuri f' dan ir-rigward.

Manteniment

Illi f'dan ir-rigward il-Qorti in sostanza taqbel mal-konsiderazzjonijiet tal-perit legali.

Tordna li l-konvenut jhallas lill-attrici bhala l-kontribut tieghu ghal manteniment tat-tifla G, li ghandha bzonnijiet specjali, retta alimentarja ta' mitejn u erbghin ewro [€240]

kull erba' gimghat mnaqqsa direttament mill-paga tieghu u mibghuta lill-attrici fir-residenza taghha. Dan l-ammont ghandu jizdied kull sena skond l-gholi tal-hajja kif rifless fl-indici ufficjali. L-ispejjez medici u edukattivi ghandhom jigu sopportati b' mod ugwali bejn il-partijiet.

Il-Qorti, kif rakkomandat mill-perit legali, u wara li rat l-artikolu 3B[b] tal-Kap.16, tordna li dan il-manteniment ghandu jibqa' jithallas mill-konvenut sakemm it-tifla jkollha assi fuq isimha sufficjenti biex jaghmlu tajjeb ghal bzonnijiet taghha u ghejxien xieraq.

Il-beneficji kollha relatati mat-tifla G ghandhom jigu percepiti mill-attrici fl-intier taghhom.

Il-konvenut ghandu wkoll ihallas lill-attrici s-somma ta' €2,266.50 rapprezentanti arretrat ta' spejjez ta' edukazzjoni u sahha dovuti minnu lill-attrici, kif sottomess mill-perit legali.

Komunjoni ta' l-Akkwisti

Illi f'dan ir-rigward il-Qorti tikkondividi l-konsiderazzjonijiet u konkluzjonijiet raggjunti mill-perit legali fir-relazzjoni taghha fil-pagni numri 24 sa 40, u taddottahom fl-intier taghhom, salv ghal dak li ser jinghad aktar l' isfel. Kopja ta' dawn il-pagni qed jigu annessi mal-gudizzju odjern sabiex jiformaw parti integrali mill-istess [Appendici C]⁵

Illi fl-ahhar paragrafu tal-pagna 35, l-ammont ta' LM12,000, ghandu jigi sostitwit bl-ammont ta' LM11,00, flimkien ma' l-ekwivalenti f' munita ewro, li kien jiforma l-rikavat tal-bejgh tal-fond Hal Qormi parafernali tal-konvenut.

Illi jigi osservat, b' referenza ghan-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet, li l-ammont ta' LM6,000 [illum €13,976] li l-konvenut kien taha lill-attrici mir-rikavat ta' l-imsemmi fond, huwa dovut lura mill-attrici, u mhux mill-komunjoni ta' l-akkwisti, stante li dawn gew uzati mill-attrici sabiex jarrikkixxi proprjeta' parafernali taghha. Fi kliemha: *"Il-flus*

⁵ Vol.3 – Fols.944 sa 960

*li thallsu bihom l-ispejjez fil-fond numru 48, Triq il-Parocca, Qrendi fejn qed nghix mat-tfal, nghid li meta r-ragel biegh il-post ta' Hal Qormi li kien parafernali tieghu, hu kien tani nofshom, u cioe' LM6,000 [illum €13,976] u dawk infaqthom fil-post tal-Qrendi.*⁶

Illi rigward l-pretensjoni attrici ghal sehemha ta' nofs is-salarju percept mill-konvenut matul il-proceduri, il-Qorti tosserva li, kif validament sottomess mill-konvenut, dan kien qed jhallas il-manteniment lill-attrici, filwaqt li l-kumplament tal-flus kien juzahom sabiex jghix bihom u jkopri l-ispejjez li hu necessarjament kellu jaghmel meta kien kostrett jifittex akkomodazzjoni alternattiva wara li ma setghax jibqa' jghix fid-dar matrimonjali, proprjeta' parafernali ta' l-attrici, matul il-proceduri, u ghalhekk din il-pretensjoni hija nsostenibbli fic-cirkostanzi tal-kaz; izda rigward il-flus sekwetrati u li gew depozitati fil-Qorti, il-Qorti tosserva li, gjaladarba dawn ghadhom jezistu u ma ntefqux, allura, kif konkluz mill-perit legali, ghandhom jigu zbankati u maqsuma wgwalmart bejn il-partijiet, stante li jiformaw parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti.

Illi l-pretensjoni tal-konvenut li dan jigi awtorizzat jghix fid-dar konjugali, proprjeta' parafernali ta' l-attrici, filwaqt li din tmur tabita go post iehor parafernali taghha, il-Qorti tosserva li dina mhiex gustifikata fic-cirkostanzi; stante li, apparti mill-fatt li l-htija tas-separazzjoni tirisjedi fuq iz-zewg partijiet, u ghalhekk anke fuq il-konvenut, id-dar konjugali hija proprejta' parafernali ta' l-attrici, u noltre, il-konvenut li jghix wahdu u li ghandu ntrojt, m' ghandux xkiel li jsib akkomodazzjoni ghalih kif *del resto* gja' ghandu fil-prezent.

Decide

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi dwar l-azzjoni billi:

- [1] tilqa' l-ewwel talba fis-sens li tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, bi htija ta' l-istess partijiet;
- [2] tilqa' t-tieni talba, limitatament u kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni 'Kura u Kustodja';

⁶ Vol.3 – Fol.451

Kopja Informali ta' Sentenza

[3] tilqa' t-tielet talba;

[4] tilqa' r-raba' talba limitatament għall-manteniment tat-tifla, u fit-termini u kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Manteniment', filwaqt li tichad it-talba għall-kumplament;

[5] tilqa' l-hames talba kif stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Komunjoni ta' l-Akkwisti';

[6] tilqa' is-sitt u s-seba' talba fit-termini u kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata 'Komunjoni ta' l-Akkwisti';

[7] tilqa' it-tmien talba;

Tiddeciedi dwar il-kontro-talba billi:

[1] tilqa' l-ewwel, it-tieni, it-tielet u r-raba' talba fis-sens għa' fuq deciz;

[2] tilqa' l-hames talba;

L-ispejjez ta' l-azzjoni u tal-kontro-talba għandhom jigu sopporati bejn il-partijiet konguntivament fi kwoti wgwali.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----